

כנסת

זאת התחלת האנטישמיות. הנוצרים רצו להיפרד מן היהודים, סבור ד"ר כהן, שאינו מודה אף אם כנסיה אחת, מתנגד למרותו של האפיפיור ולפולחן מרים הקדושה. אך סבור שהחידושי הקאטולי הוא מוסד חיוני. כהן דרש שהארגון היהודי-נוצרי יקבל לשורותיו גם חברים יהודים-קאטולים, התנגד לכך שהטבילה תהיה תנאי לקבלה בארגון.

כדי לשים קץ לתוהו-ובוהו זה בשורות היהודים-הנוצרים בארץ, שלח הארגון העולמי שליח הולנדי ממוצא יהודי-גרמני. הכומר אנקר הורשה להיכנס לארץ אחרי שחתם על התחייבות לא לעסוק כאן בפעולות-מיסיון. הוא הקים מחדש את הארגון הישראלי. ניסה להכניס סדר להשקפות המאחדות את העדה המפולגת. בהשפעתו נקבע כי אמנם לא תחול חובת-הטבילה על חברים-סחם, אך שהיא מוטלת על הפעילים.

איש מבין מנהיגי העדה הבלתי-מוכרת אינו משלה את עצמו שפעולתה תהיה קלה. "משך אלפיים שנה נרדפו היהודים בשם הצלב", הסביר זאת אחד מהם. "ישנה מסורת יהודית עמוקה ומוצדקת של שנה לכל דבר נוצרי. כיהודים אנחנו מבינים את זה היטב. דרוש זמן כדי שהעם היהודי ישכת מורשה זו ויוכל להתחסם באופן אונייטטיבי אל חותרו של ישוע — אותו מסיף יהודי צנוע וענתן...".

נגד המיסיון

בעד ישו

עזרה חומרית ליהודים הפונים למיסיונים (תמונה משמאל) מונעת. לדעת כהן, את הגישה ה-חופשית לתורת ישו, אולם לא כל חבריו של ד"ר כהן דוגלים בדעה זו.

ד"ר פריץ כהן, נשיא היהודים-הנוצרים בישראל, אף מצידד בחקיקת חוק לאיסור פעולת המיסיון בארץ. לדעתו משתמשים המיסיונרים באמצעים הפוגעים בהם העם היהודי לנצרות. מתן

או לא?

כן, בהחלט. אנו מאמינים כי אמונה זו אינה יכולה להיות מועברת על-ידי מסיונר, אלא שהיא פרי התערבות האלוהית בחיי האדם, בחיי-הרוח שלו.

פסח וחג-המולד

יהודי, ברגע שהוא מכיר בישוע כבמשיח, כמה הוא נבדל מכל נוצרי אחר? בזאת שהוא שייך לעם הנבחר. עליו למלא תפקיד מיוחד בסדר האלוהי. גם לפי דעת רוב הכנסיות הפרוטסטנטיות, יובן ישוע סופית רק אחרי שעם ישראל יכיר בו ויפיץ את תורתו.

זאת אומרת שאתה סבור כי העם היהודי כולו, כיהודי, יכיר להכיר בישוע כבמשיח, מבלי לאבד את אופיו העצמאי?

כן, הוא יפתח את אופיו במלואו רק אחרי שהוא יאסוף מסביבו, במובן רוחני, את עמי העולם. אז יתגשם הפסוק: "מציון תצא תורה, ודבר ה' מירושלים".

מה יחסם של היהודים הנוצרים אל מצוות התורה?

ישנם אחדים הסבורים כי אנו, כיהודים-נוצרים, חייבים לבלא אחריות, אולם הרוב סבורים כי אין עוד צורך למלא אחרי מצוות הסכס, כלומר מצוות הכשרות והקרבן, ואילו את מצוות המוסר יש למלא, ברוח "ואהבת לרעך כמוך".

האם אתם רואים ביום השבת או ביום הראשון את היום הקדוש?

כולנו מאוחדים בכך שאנו רואים את יום השבת כיום המנוחה, ואנו רוצים לחוג את הרגלים — פסח, שבועות וסוכות — ואת חגי-החנכה, וכמובן גם את ראש-השנה.

האם אתם חוננים את חג-המולד הנוצרי?

כן, אבל אנו סבורים שעלינו לטהר אותו מכל מיני מינהגים אליליים שחדרו לכנסיה.

למשל?

עץ חג המולד, סנטה קלאוס, ושאר הזכרונות מן העבר האלילי.

ואתם חגגתם את חג הפסח בצורה המסור-תית, בקריאת ההגדה?

כן, בשנה האחרונה קיימנו אפילו מחנה של צעירי היהודים-הנוצרים בהולנד, שנפתח בקריאת ההגדה ונסתיים בסעודה הנוצרית הקדושה, שהרי גם היא אינה אלא סעודה יהודית.

אין ניגוד בין פרוטס ופאולוס?

אני רשאי, איפוא, לסכם את דעתכם כך שאינכם רוצים אלא להעביר רפורמה בדת היהודית, שמקורה בהכרת ישוע כבמשיח?

מאז ימי ישוע התחלקה היהדות לשני פלגים. הפלג האחד דחה את ישוע, והפך ביהדות הרבנית לעיקר, במידה מסוימת. לפלג השני, שהכיר בישוע, הצטרף מעט מקרב היהודים.

ובמרוצת הזמן הרבה אנשים מבני עמים אחרים, אולם אותם עמים לא-יהודיים הביאו עמם דברים טמאים, אליליים, רפואי-רמזיה של מארתן לוסר היתה טיהור ראשון. אולם יש להמשיך בה באופן עקבי עד אשר תסולק המורשה האלילית האחר-רונה, ולכן יכול לתרום את התרומה המכרעת רק העם היהודי.

היהודים מאמינים בדרך כלל כי היה ניגוד מסוים בין פרוטס, תלמידו של ישוע שראה את

עצמו יהודי, ובין פאולוס, שתירגם את הנצרות למושגי העמים האליליים. איך אתם מתיחסים לכך?

מעולם לא היה ניגוד עקרוני בין פטרוס ופאולוס. היתה ביניהם מחלוקת זמנית בקשר למצוות הכשרות. אולם גם על כך הגיעו בסוף לכלל הסכמה. לפי הכרית החדשה, הלך גם פטרוס אל העמים הפגניים, ואילו פאולוס ביקר אף הוא בכל מקום בבית הכנסת היהודי. רק אחרי שגורש משם הלך אל עובדי-האלילים. אולם גם פאולוס הגדיר את עמדתו כך (באגרת לרומאים, פרק י') שהוא רוצה לאסוף את המון עובדי-האלילים כדי לעורר את קנאת היהודים בהם, לאלצם להכיר בישוע כבמשיח.

היהודים-הנוצרים גורשו?

האם אתה חושב שמקרה הוא כי אותם היהודים-דים, שהכירו באותם הימים בישוע, התרחקו גם מן העם היהודי?

אפשר להוכיח באופן היסטורי כי אותם היהודים נשארו תחילה בבית-הכנסת, אולם גרשו משם. בתפילת שמונה-עשרה הוכנסה ברכת-המינים שקיללה את היהודים-הנוצרים. תפילה זאת איפשרה ליהודים לברר אם לא חזר לבית-הכנסת היהודי-נוצרי.

כמה יהודים-נוצרים נמצאים כעת בעולם?

קשה לתת מספר מדויק. לצערנו עברו רבים מהם גם לתרבות הנוצרית, ורק חלק, הנמצא כעת בסימן עליה, משייך את עצמו בהכרה ליהודים-הנוצריים. הם מונים כמה אלפים.

כאילו ארצות קיימים ארגונים יהודיים-נוצריים?

בשורה שלמה, כגון ארצות-הברית, בריטניה, צרפת, גרמניה, הולנד, ארצות סקנדינביה, אוסטרליה, דרום-אפריקה ועוד.

כמה יהודים-נוצרים ישנם בישראל?

כמה מאות. אולם ישנם רבים אחרים השומרים את אמונתם בסוד, ואת מספרם אין אנו יודעים.

איננו יכולים להתחתן?

אתם רואים את עצמכם כנסיה נוצרית נכדת מכנסיות אחרות?

לא. היינו רוצים להיות נוצרים משיחיים טהורים במידה כזאת שנהפוך את הפילוג בין הכנסיות למיותר בישראל, אף שהוא קיים בעמים האחרים. בארגון היהודים המשיחיים, הן בעולם והן בסניף הישראלי, ישנם יהודים השייכים לרוב הכנסיות הפרוטסטנטיות.

האם נטפלו יהודים אלה?

כן. אולם הטבילה היא מנהג יהודי עתיק, שחודש על-ידי יוחנן המטביל וישוע.

וכניכם עובדים ברית-מילה?

אנו רואים בזה סמל לאומי. אין זו חובה ליהודים נוצרים. אך בני, למשל, עבר ברית-מילה, אם כי בידי כירורג ולא בידי מוהל.

בתחום החוקים הנוכחיים של ישראל, איך יכולים יהודים-נוצרים להינשא, להתגרש וכו'?

לפי החוקים הקיימים, אין אנו יכולים להתחתן. קשה אפילו לעשות זאת בעזרת כנסיות אחרות. ישנם אצלנו אנשים שנתקלו בקשיים חמורים בשטח זה.

איך אתה מתאר לעצמך את יחסכם לכנסיות? היינו רוצים לעניין את הכנסיות במידה רבה יותר בבנין מדינת-ישראל, כפרעון חוב-תודה שהם חייבים לעם היהודי. כמה כנסיות הילגדיות כבר התחילו בכך, בזאת שתרמו לא מכבר לנטיעת יער בישראל.

ישוע החזירני לצינות?

מתי עברת אתה, הד"ר אנקר, להכרה בישוע כבמשיח?

בשנת 1935, כשהייתי בן 22. אתה יליד גרמניה?

כן, אבל אז כבר הייתי בהולנד. איך הגעת לזה?

אמונתי נתערערה עקב המאורעות שקרו בגרמניה. הפכתי לאדם המחפש את האמת, והתחלתי קורא גם בכרית-החדשה. תוך כדי השוואה עם התנ"ך, הגעתי לאמונתי הנוכחית. האם היית לפני כן יהודי דתי?

עד לאחר הבר-המצוה שלי. אולם תנועת-הנוער הצינית, שהשתייכתי אליה, הרחיקה אותי מן היהדות הדתית. עברתי למארכסיזם קיצוני. אולם דוקא יחסי אל ישוע החזיר אותי לצינות.

האם באת עתה לארץ גם כדי לארגן מחדש את היהודים-הנוצרים?

ישלחתי לכאן כמזכיר הארגון הבינלאומי של היהודים-הנוצרים כדי לספל ביהודים-הנוצרים בישראל מבחינה רוחנית, ולארגנם. האירגון הוא השלב הראשון, והמטרה הסופית היא קהילה.

האם יש ליהודים הנוצרים רבנים או כמרים?

מי מטפל בהם מבחינה רוחנית?

הארגון הוא אגודה, לא כנסיה. כיום זוכים עדיין החברים לטיפול בכנסיות השונות שהם משתייכים אליהן. המטרה היא הקמת קהילה, שבה יהיו מדריכים משלה. איני רוצה להשתמש במילה כמרים, כי בתנ"ך זוהי הגדרתו של כהן אלילי.

המיסיון אינו נכון?

מה יחסכם למיסיונים השונים הקיימים בארץ?

אני יודע שמלבד כמה מקרים בודדים יוצאים מן הכלל, אין אמת בהאשמות שהופיעו לאחרונה בעתונים השונים, כאילו עוזרים המיסיונרים לאנשים להגר לחוץ-לארץ — לפחות לגבי המיסיונים הפרוטסטנטיים. אולם באופן אישי איני מאמין כי אפילו שיטת-המיסיון הטובה ביותר נכונה לגבי ישראל. לפני שיכול להיחצר קשר אמיתי בין הכנסיות וישר-אל, חייבות הכנסיות להשכיח מלב ישראל, על ידי גלויי אהבה פעילה את אשר עוללי עמים שקראו לעצמם נוצרים כל-פי היהודים.

מה יחסך, איפוא, למאמצים הנעשים עתה בחוגים שונים לחוקק חוק שיאסור בכלל את קיום המיסיונים בישראל?

אני יודע שאני תמים דעים עם המיסיונרים עצמם, אשר לא יתנגדו לחוק שיאסור את השימוש בדרכי-שיכנוע חומריים לצרכי המיסיון. אולם איסור המיסיון בכלל היה פוגע בחופש המצפון במידה כזאת, שהדבר לא היה מובן בעולם לגבי היהודים שסבלו קשות בעצמם מחוסר חופש זה.